

άποψη

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

Από την παγκοσμιοποίηση στο νεοπροστατευτισμό

Στο διεθνές περιβάλλον πρυτανεύει η ωμή αρχή ότι δίκαιο και ορθό είναι ό,τι συμφέρει στους ισχυρούς της γης, χωρίς ωστόσο αυτό να ομολογείται δημοσίως ποτέ. Τα εθνικά συμφέροντα και επιδιώξεις αποτελούν κινητήριο μοχλό της διεθνούς έννομης τάξης. Από τον κανόνα αυτό δεν θα μπορούσε να ξεφύγει η παγκοσμιοποίηση, η τάση δηλαδή για κατάργηση κάθε μορφής συνόρων στη διακίνηση προϊόντων, αγαθών και υπηρεσιών. Πρωτεργάτης της παγκοσμιοποίησης ήταν και είναι οι ΗΠΑ, που παρουσιάζουν την παγκοσμιοποίηση ως τη διεθνή επανάσταση που θα περιορίσει τη φτώχεια και θα δώσει πρόσβαση σε όλους τους κατοίκους της γηλίου στα διάφορα αγαθά και υπηρεσίες. Στην πραγματικότητα η παγκοσμιοποίηση εξυπηρετούσε κυρίως τα δικά της συμφέροντα, να πωλούν δηλαδή οι ΗΠΑ τα προϊόντα τους χωρίς δασμούς παντού και να εισάγουν φτηνές πρώτες ύλες. Κάθε νόμισμα όμως έχει δύο όψεις. Στις διασκέψεις του παγκόσμιου οργανισμού εμπορίου οι φτωχές χώρες αποδέχτηκαν να ανοίξουν τα οικονομικά σύνορά τους και να επιτρέψουν τη διακίνηση προϊόντων των πλούσιων χωρών, με την ταυτόχρονη δυνατότητα να μπορούν και οι φτωχές χώρες να πωλούν τα προϊόντα τους στις πλούσιες χώρες. Το τελευταίο φάνταζε, ακόμη και πριν από λίγα χρόνια, ως μακρινός ορίζοντας.

Ήδη όμως η αγορά των ΗΠΑ πλήττεται από εισαγωγές φθηνών επεξεργασμένων κινεζικών προϊόντων. Οι πτωχοί, που αποτελούσαν τους κύριους στόχους της παγκοσμιοποίησης, εκδίδονται. Και οι πλούσιες χώρες αρχίζουν πλέον να αμύνονται, επανερχόμενες στις γνωστές αρχές του προστατευτισμού των εγχώριων αγορών τους. Στην πραγματικότητα ο νέος αυτός προστατευτισμός θα στοχεύει στο να μπουκώσει στα προϊόντα των φτωχών χωρών. Από το 2005 έχουν θεσπιστεί στις ΗΠΑ 25 ρυθμίσεις για προστασία της εγχώριας αγοράς τους από κινεζικά προϊόντα. Βέβαια οι θιασώτες της χωρίς όρια παγκοσμιοποίησης ισχυρίζονται ότι για τις θέσεις εργασίας που χάνονται στις πλούσιες χώρες από την εισβολή προϊόντων φτωχών χωρών ευθύνονται πρωτίστως οι εξελίξεις στην τεχνολογία. Θεωρούν ότι μέτρα προστασίας αποδεικνύονται ατελέσφορα, καθώς οι επιχειρήσεις τελικώς μετεγκαθίστανται και ακόμη υπό ομπρέλα προστασίας οι εργαζόμενοι χάνουν τελικώς ως καταναλωτές. Οι αιτιάσεις είναι αληθείς, ζητούμενο όμως είναι το συνολικό ισοζύγιο. Τι είναι σημαντικότερο; Να μη χάσει κανείς τη δουλειά του ή να αγοράζει φθηνά ηλεκτρονικά προϊόντα; Τη διαμορφούμενη νέα αυτή κατάσταση πρέπει να αξιοποιήσουν η Ε.Ε. και η Ελλάδα. Είναι αφελές να αφήνονται τα ελληνικά προϊόντα έρμαιο στα εισαγόμενα, στο όνομα της λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς. Τα μέτρα προστατευτισμού που λαμβάνουν ήδη οι ΗΠΑ πρέπει να προβληματίσουν και να βρουν μιμητές στην ευρωπαϊκή και (κυρίως) την εγχώρια αγορά.